

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1EMCdo/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	7206221818
Dátum vydania rozhodnutia:	16.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Deák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7206221818.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a.s., so sídlom v Bratislave, Mamateyova 17, proti povinnej AKVAFER, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Donská 5, o vymoženie 847,97 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 38 Er 2378/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. augusta 2012 sp. zn. 11 CoE 121/2011 a uzneseniu Okresného súdu Košice II z 22. februára 2011 č. k. 38 Er 2378/2006-16, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 31. augusta 2012 sp. zn. 11 CoE 121/2011 a uznesenie Okresného súdu Košice II z 22. februára 2011 č. k. 38 Er 2378/2006-16 vo výroku o trovách exekúcie a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Košice II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 22. februára 2011 č. k. 38 Er 2378/2006-16 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju a súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie nepriznal. Rozhodol na základe zistenia, že povinná bola 12. septembra 2008 ex offo vymazaná z obchodného registra. Keďže povinná v priebehu exekučného konania stratila spôsobilosť byť účastníkom konania, čo je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, súd prvého stupňa exekúciu vedenú proti povinnej vyhlásil za neprípustnú a zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“). Náhradu trov exekučného konania súdnemu exekútorovi nepriznal, majúc za to, že nebol daný žiaden zo zákonných dôvodov uvedených v § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, pre ktorý by trovy exekučného konania mala znášať oprávnená (nezavinila totiž jej zastavenie a exekúcia sa nezastavila pre nemajetnosť povinnej). Zároveň zdôraznil, že súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vystupuje v postavení podnikateľa, musí preto znášať aj riziko spočívajúce v tom, že majetok povinného nebude postačovať na uspokojenie oprávneného, resp. trov exekúcie.

Krajský súd v Košiciach (odvolací súd) uznesením z 31. augusta 2012 sp. zn. 11 CoE 121/2011

odmietol odvolanie súdneho exekútora proti výrokom o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie ako odvolanie neoprávnenej osoby (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), lebo exekútor je účastníkom konania iba vo vzťahu k výroku, ktorým bolo rozhodnuté o trovách exekúcie, a nie aj vo vzťahu k ostatným výrokom uznesenia; uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 2 O.s.p.), keď sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyhovel podnetu súdneho exekútora a mimoriadnym dovolaním napadol tak uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov exekúcie, ako aj uznesenie odvolacieho súdu. Podľa jeho názoru bol týmito rozhodnutiami porušený zákon, a preto navrhol uvedené uznesenia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Poukázal osobitne na nesprávne právne závery súdov, konkrétne na zastavenie exekučného konania v rozpore so zákonom podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku. Upozornil, že povinná v priebehu konania zanikla výmazom z obchodného registra, keď bola zrušená bez likvidácie podľa § 68 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka z dôvodov podľa § 68 ods. 6 Obchodného zákonníka. Keďže predpokladom výmazu z obchodného registra v zmysle uvedených ustanovení Obchodného zákonníka je nedostatok majetku dlžníka, bol toho názoru, že zániku povinnej predchádzala jej nemajetnosť a preto práve nedostatok majetku bol v príčinnej súvislosti s jej zánikom. Zdôraznil, že za daných skutkových okolností mal exekučný súd konanie správne zastaviť z dôvodu, že majetok povinnej nestačí ani na úhradu trov exekúcie (§ 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku), a preto použitie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku bolo nesprávne. Následne súd nesprávne rozhodol o trovách exekúcie, ktoré je povinná znášať oprávnená, aj keď zastavenie exekúcie nezavinila, pokiaľ je exekučné konanie zastavené pre nemajetnosť povinnej (§ 203 ods. 2 Exekučného poriadku). Napadnuté rozhodnutia tak spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Oprávnená navrhla mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O.s.p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Podľa § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale aj dôvodmi uplatnenými v mimoriadnom dovolaní. Obligatórne (§ 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady konania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p. (prípád nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážka veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípadne nedostatok návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným) dovolací súd nezistil.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmatečnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

V mimoriadnom dovolaní sa uvádza, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil neprávne právne závery.

Podľa § 57 ods. 1 Exekučného poriadku (v znení účinnom do 8. augusta 2012) súd exekúciu zastaví, ak a/ sa začala a rozhodnutie sa dosiaľ nestalo vykonateľným, b/ rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným, c/ zastavenie exekúcie navrhol ten, kto navrhol jej vykonanie, d/ exekúcia postihuje veci alebo práva, ktoré sú vylúčené z exekúcie alebo nepodliehajú exekúcii podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona, e/ bolo právoplatne rozhodnuté, že exekúcia postihuje vec, na ktorú má niekto právo nepripúšťať exekúciu (§ 55), f/ po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané, g/ exekúciu súd vyhlásil za neprípustnú, pretože je tu iný dôvod, pre ktorý exekúciu nemožno vykonať, h/ majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, i/ oprávnený nezaplatí súdny poplatok za vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, j/ pri exekúcii predajom zálohu zaniklo záložné právo a oprávnený bol záložným veriteľom.

Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

Podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa exekúciu, ktorú vyhlásil za neprípustnú, zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku po zistení, že v priebehu exekučného konania bola povinná vymazaná z obchodného registra. Postupoval tak ale bez bližšieho oboznámenia sa (napríklad na základe skutočností vyplývajúcich zo spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 29 Cbr 61/2006) s konkrétnym dôvodom, ktorý v konečnom dôsledku viedol k vymazaniu povinnej z obchodného registra. Išlo pritom o okolnosť významnú nielen z hľadiska aplikácie toho - ktorého ustanovenia Exekučného poriadku upravujúceho dôvod zastavenia exekúcie, ale tiež z hľadiska rozhodnutia exekučného súdu o trovách exekúcie. Ak totiž dôvod zastavenia exekúcie spočíva v dôvode uvedenom v § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, o trovách exekúcie treba rozhodnúť podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku; v takom prípade hradí trovy exekúcie oprávnený (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2012 sp. zn. 3 M Cdo 12/2012).

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že ak bola povinná zrušená bez likvidácie z dôvodu, že nemá obchodný majetok, ktorý by postačoval na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, malo správne byť aplikované ustanovenie § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku z dôvodu, že majetok povinnej nestačí ani na úhradu trov exekúcie, a nie ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku. Závery súdu prvého stupňa, ktorými ustálil tento dôvod zastavenia exekúcie bez bližšieho oboznámenia sa s dôvodmi vedúcimi k vymazaniu povinnej z obchodného registra, treba za súčasného stavu veci považovať za predčasné a z toho istého dôvodu je predčasné (a teda vecne nesprávne) aj jeho rozhodnutie o trovách exekúcie. V nadväznosti na to je chybný tiež záver odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa a uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie ako vecne správne potvrdil. Možno potom uzavrieť, že sudy nižšieho stupňa nesprávne vyhodnotili dôvod zastavenia exekúcie a tým nesprávne rozhodli o trovách exekúcie (porovnaj tiež R 49/2012).

Za podaného stavu právneho posúdenia významu dôvodov vedúcich k výmazu povinnej z obchodného registra k dôvodu zastavenia exekúcie, teda opodstatnenosti námietky generálneho prokurátora založenej na ustanovení § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., je zrejmé, že dôkaz viažuci sa k dôvodu výmazu povinnej z obchodného registra by v prejednávanej veci privodil iné rozhodnutie o trovách exekúcie. Skutočnosť, že okresný súd a ani odvolací súd nepovažovali za potrebné zaoberať sa obsahom spomenutého spisu Okresného súdu Košice I sp. zn. 29 Cbr 61/2006, možno potom považovať za inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.

Dovolací súd so zreteľom na doposiaľ uvedené závery uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách exekúcie zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i ods. 2 v spojení s § 243b ods. 2, 3 O.s.p.); právny názor dovolacieho súdu vyslovený v tomto rozhodnutí je v ďalšom konaní záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.